Ner. 278. ROK 1843. WTOREK 5 GRUDNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE. Jutro Mikołaja B.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE. Jutro Spitosława.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopień ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
2	6	27 5, 579	+ 1, 4	2, 08	Żaden	Pochmurno	
	2	6, 343	3. 5	2, 23	PłZachodni słaby	,,	mały Deszcz
	10	7, 493	1, 9	2, 19	Żaden	,,	
3	6	7, 845	1. 6	2. 13	,,	Chmurno	
	2	7, 882	2, 4	1, 06	PPnZachodni słaby	,,	
	10	7, 822	1, 8	1, 94	,, mocny	,,	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Kalendarz ścienny na rok 1844 na papierze welinowym wyszedł w drukarni Stanisława Gieszkowskiego, i sprzedaje się po gr 15.

Taxa ważniejszych artykułów żywności na miesiąc Grudzień 1843 r.

Srednia cena foraliów targowych z zeszłego miesiąca.

Pszenicy celnéj kosztował korzec złp. 18 g. 5
Żyta celnego kosztował korzec ,, 11 g. 19
Wół ciężki wypadł na . . . ,, 150 g. 4
Wół lżejszéj wagi, wypadł na ,, 65 g. 5
Wieprz tłusty . . . . ,, 81 g. 18
Wieprz chudy . . . . ,, 54 g. 7
Skop . . . . ,, 10 g. 5
Ciele w średniéj cenie kosztowało zł. 13 g. 8
Mięsa wołowego ze spaśnego bydła
— funt . . . . gr. 9
tegoż z drobniejszego bydła . — 7
Mięsa koszernego dla żydów funt drożéj o gr. 5½
Polędwicy wołowéj . . . . . . — 12
Cielęciny pięknéj funt . . . . — 8
Skopowiny pięknéj funt . . . . . . — 7
Wieprzowiny z skórką i słoniną . . — 9
tejże bez skórki. . . . . . . — 7
Słoniny świeżéj czyli biłu funt . . . — 14
— tejże wyprawnéj suszonéj lub wędzonéj funt. . . . . — 18
Bułka lub rożek z pszennéj mąki przedniéj za grosz 1 ma ważyć . . funt — łut. 6
detto za groszy 2 . . . . ,, — ,, 12
Chleba bochenek pszenno żytnego stołowego za groszy 3 ma ważyć funt. — łut. 30
za groszy 6 . . . . ,, 1 ,, 28
za groszy 12. . . . ,, 3 ,, 24
Chleba bochenek żytnego z czystéj mąki za groszy 3 . ,, 1 ,, 7
,, za groszy 6 . . . . . ,, 2 ,, 14
Chleba za groszy 12 . . . funt 4 łut. 28
,, za groszy 24 . . . . ,, 9 ,, 24
Chleba razowego bochenek za groszy 6 . . . . . . ,, 2 ,, 20
,, za groszy 12 . . . . ,, 5 ,, 8
Placek solony za grosz jeden ,, — ,, 13
Chleba prądnickiego z czystéj mąki żytnéj bez dodania jęczmiennéj bochenek za złp. 1 powinien ważyć funtów 12 łutów 6 a za każ-

dy funt chleba przeważający ma być płacono po groszy $2\frac{1}{2}$.

Mąki pszennéj marmoncką zwanéj
miarka. . . . . złp. 1 gr. 8
,, bółczanéj . . . . . . ,, 1 ,, 1
,, średniéj . . . . ,, — ,, 22
,, pośledniéj . . . . . . ,, — ,, 14
,, żytnéj w najlepszym gatunku ,, — ,, 21
Soli centnar wagi berlińskiéj . ,, 21 ,, —
,, funt płaci się po . . . . ,, — ,, 6

Piwa marcowego butelka dobrze zakorkowana płaci się butelka groszy 5 (wyjąwszy piwo butelkowe wyrobu p. Jenniego, którego butelka o grosz jeden nad taxę uchwałą Senatu Rządzącego do Nru 7111 z roku 1833 wydaną, sprzedawać szynkarzom jest dozwolona.)

Piwa marcowego trzymającego gradusów 24 Magiera, beczka 36 garncowa u piwowara zł. 11 gr. 6, piwa takiegoż u szynkarza garniec gr. 14, kwarta gr. $3\frac{1}{2}$.

Piwa dubeltowego trzymającego 18 gradusów Magiera beczka 36-garncowa u piwowara złp. 8 gr 26
u szynkarza garniec . ,, — ,, 10
,, kwarta . ,, — ,,

Piwa flaszowego trzymającego 12 gradusów Magiera beczka 36 garncowa u piwowara złp. 4 gr. 13
,, u szynkarza garniec . ,, — gr. 5
Swiec rurkowych z czystego łoju funt ,, 29
,, ciągnionych z knotami bawelnianemi . . . . . ,, ,, 27
Mydła dobrego taflowego . . ,, ,, 22

Każdy handlujący artykułami niniejszą Taxą objętemi, powinien mieć szale i wagi lub miary sprawiedliwe, i stęplem miasta opatrzone; a przekraczający przeciw powyższym przepisom, nietylko konfiskatą, ale nadto karami policyjnemi skarconym zostanie.

Część Urzędowa.

***Nro* 10671**

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI

W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na następujące lat 3 od d. 1 Stycznia r. p. poczynające, wypuszczoną zostanie w dzierżawę koszernia v. łaźnia w mieście Chrzanowie do gminy starozakonnych należąca a to od pierwszego *in plus* wywołania złp. 706 rocznego czynszu do kassy głównéj opłacać się winnego mający chęć zalicytowania takowéj koszerni v. łaźni, zechcą na dniu 12 Grudnia r. b. jako terminie stanowczéj licytacyi w biórze Wydziału S. W. i P. odbyć się mającéj, opatrzeni w stosowne *vadium* zgłosić się, gdzie wiadomość o bliższych warunkach powziętą być może.

Kraków d. 29 Listopada 1843 r.

Senator Prezydujący

KOPFF.

Referendarz L. *Wolff.*

W dniu 7 Grudnia r. b z rana o godzinie 11 w rynku M. Okręgowego Chrzanów, w drodze exekucyi sądowéj odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytacyą lichtarzy mosiężnych, ubiorów męzkich, kobiecych, i sprzętów domowych; chęć kupna mający, na czas i miejsce oznaczone przybyć zechcą.

Chrzanów d. 2 Grudnia 1843 r.

Franciszek *Borelowski* Kom. Sąd. Okr.

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 14 *Października.* —

Dokończenie przepisów o zaciągu żydów w Królestwie Polskiem. — §. 16 Wszelkie prawa do wyłączeń i zwolnień od powinności zaciągowéj, warunkowo dla żydów nadane, znoszą się, skoro sam warunek się znosi, np. kiedy rabin pozbawionym zostanie swego powołania, kiedy żyd rolnik opuści zatrudnienie rolnicze i t. p. Podobnież w tych razach, gdy żydzi, stosownie do §. 8 zakwalifikowani będą na zaciąg bez zaliczenia, mogące im służyć zkąd inąd prawa do wyłączeń i zwolnień od zaciągu uważają się za żadne i na uwagę zasługiwać nie mają. §. 17 Ochrzczeni żydzi, lub żądający ochrzcić się przed poborem ogólnym do wojska, wolni będą od powinności zaciągowéj, bacząc wszakże, aby ci ostatni zamiar swój do skutku przywiedli, przeciwnie żydzi, którzy w czasie odbywającego się ogólnego poboru zażądają chrztu, pomimo to wzięci będą do wojska na poczet gmin żydowskich. §. 18 Spisowi żydzi, lat 20 wieku liczący i starsi, ulegają rewizyi pod względem zdrowia, wzrostu, budowy ciała, oraz innych przymiotów a to według ogólnych o zaciągu przepisów w Królestwie obowiązujących. Przy rewizyi zaś żydów ma-

łoletnich, od 12 do 18 lat mających, w przypadku §. 7 opisanym, baczyć tylko należy, aby nie mieli żadnéj choroby i ułomności, uniezdatniających do służby wojskowéj. Na inne zaś przymioty, wymagane po zaciągowych ogólnemi przepisami (jako to: na wzrost, budowę ciała i t. p.) wzgląd dawany być nie ma. §. 19 Skoro dla braku dostatecznych dowodów zajdzie wątpliwość o istotnym wieku spisowego żyda, wtedy delegacya zaciągowa wątpliwość tę stanowczo rozstrzygnie. §. 10 Dozwala się żydom w sposobie próby, do dalszégo uznania, mieć przy każdéj kommissyi wyższéj zaciągowéj swego pełnomocnika, którego obowiązek w tem powołaniu ograniczać się będzie na czynieniu przedstawień, w razie dostrzeżonych uchybień lub dopuszczonych nadużyć przy kwalifikowaniu żydów na zaciąg i przy poborze tychże do wojska. §. 21 Kommissya rząd. spraw wew. i d., za porozumieniem się z naczelnie zarządzającym spisem i zaciągiem w Królestwie, przepisze sposób i porządek, jakim tacy pełnomocnicy żydowscy przy kommissyach wyższych zaciągowych, tak po respective guberniach, jak i w Warszawie, mają być ustanawiani i zatwierdzani.

— *Paryż* 18 *Listopada.* —

Przy zamknięciu ostatnich posiedzeń izb pozostało jeszcze 12 niezałatwionych projektów do prawa, z których już zdano sprawę, a między innemi o pensyach emerytalnych, o ministrach stanu, o północnéj kolei żelaznéj, o więzieniach, o policyi łowieckiéj, o radzie stanu, o teatrach i t. d. Daléj propozycya względem zapobieżenia fałszowania win i dwie inne. W kommissyach pozostały jeszcze do zdania sprawy 3 projekta. Temi sprawami zajmie się jeszcze przyszłe zgromadzenie izb, a oprócz nich ma jeszcze ministerstwo przedłożyć 7 nowych projektów, między innemi kilka traktatów handlowych, dotacyę tymczasową dla xcia Nemours w summie 2 mil. fr. Nareszcie od członków izby deput. spodziewają się licznych projektów względem rozszerzenia prawa wyborczego, wolności wychowywania, przeciwko obwarowaniu Paryża i wiele innych. Dodajmy do tego rozprawy nad adresem, nad tajnemi funduszami, nad budżetem, które zajmą izbie deputowanych połowę czasu, a tak wątpić należy, a nawet niepodobieństwem jest, aby izba na przyszłem zgromadzeniu wszystkie sprawy załatwić mogła.

Hr. Mortier, poseł franc. w Szwajcaryi, przybył do Paryża i miał wczoraj naradę z p. Guizot.

Dz. lyoński *Censeur* donosi, że roboty fortyfikacyjne w tem mieście, mianowicie na lewym brzegu Rodanu, z niezwyczajną posuwają się czynnością.

W skutku narady pana Fornari z p. Guizot, wysłano rozkazy do Marsylii i Korsyki, aby przebywających tam wychodźców politycznych z Państwa Kościelnego, przewieść w głąb Francyi.

Xżę Aumale, któremu gazety przeznaczają prowincyę Konstantyny, ma właściwie zostać wicekrólem Algieru.

Co do projektu zamężcia młodéj 13 letniéj królowéj hiszpańskiéj, zdaje się, że w kortezach najwięcéj ma głosów za sobą młody xżę Lukki, następca tronu, liczący teraz 21 r. życia swego.

Zapewniają, że pan Olozaga przed wyjazdem z Paryża podniósł z domu bandl. barona Rothschild summę milion franków.

Jeden z tutejszych najznakomitszych aeronantów, p. Dupuis Delcourt, zajmuje się od niejakiego czasu przygotowaniem do wykonania jednego wynalazku, który jak sądzi, sprawi pewny rodzaj rewolucyi w świecie aerostatycznym. Kazał on zbudować pod swym kierunkiem bardzo obszerny balon, którego materyałem nie jest kitajka ale skóra, która dość jest cienka, aby jéj ciężkość nie zmniejszała łatwości we wznoszeniu się, i dość mocna, aby się nie rozdarła. Używa dowcipnego postępowania aby się przekonać o miejscach napełniony gaz przepuszczających. Pokrywa ją cienką warstwą mydła: a wszystkie ujścia objawiają się przez tworzące się w tych miejscach bańki, tak że z łatwością można je zaprawiać w miarę ich ukazywania się. Pierwsze doświadczenie z tym balonem odbyć się ma w Marcu. Pan Dupin Delcourt twierdzi, że swym balonem będzie w stanie odbywać dalekie podróże.

— *Lucerna* 10 *Listopada* —

Nowa wielka rada argowska, zebrała się w tym tygodniu, dla zajęcia się likwidacyą dóbr klasztornych. Pomiędzy gminy katolickie ma być rozdane pół miliona fr. i w tym celu zamyśla rada zaciągnąć pożyczkę. Atoli katolicy nie będą z tego zadowoleni, bo oni chcą, aby dobra klasztorne uważane były za dobra, nie rządowe, ale kościelne. Klasztory żeńskie Fahr koronacyi Matki Boskiéj, Guadenthall i Hermetschwyl. mają być po odbudowaniu oddane na powrót zakkonnicom.

— *Bukarest* 27 *Października* —

Nasz xiążę, po odbyciu 3dniowéj kwarantany, odprawił dziś z wielką paradą wjazd do tutej-

széj stolicy, w powrocie z podróży odbytéj do Konstantynopola.

— *Madryt 9 Listopada.*

Nader pomyślnéj wróżby jest piętno rozsądku, spokojności i rozwagi, jakiemi obie Izby nacechowały swoje rozprawy, które sprowadziły wczorajsze ważne rozstrzygnienie. Rozstrzygnienie to nie zostało wydarte podniecouemu zapałowi, jak wiele innych, potokiem zaślepiającéj wymowy, aby z wygaśnięciem tegoż zapału pozostało bez skutku. Było ono wypływem przekonania o potrzebie złączenia losów tego kraju z trwałym zarządem. Właśnie ci deputowani, którzy opierali się ogłoszeniu pełnoletności, odznaczali się wymową i przytoczeniem przeważnych pobudek, nie uciekając się wcale do kroków rewolucyjnych, jak się spodziewali nieprzyjaciele porządku, a najsilniejszą sankcyę otrzymała owa uchwała przez bezwarunkową gotowość, z jaką opponenci poddali się uchwale większości. Ani jeden z Senatorów nie głosował przeciw wnioskowi, a 14 deputowanych którzy jeszcze przed kilku dniami postanowili byli głosować za odrzuceniem jego, dali głos przeciwny. Lud zgromadzony przed pałacem kongressu, chciał wyprządz konie z pojazdu jenerała Narvaez i w tryumfie zawieźć go do mieszkania. Tak tedy dla Hiszpanii zaczęła się nowa epoka.

Gdy wczoraj dawano salwę z dział dla ogłoszenia pełnoletności królowéj, znajdowała się właśnie Monarchini na przechadzce w Bouen-Retiro. Dotychczasowa jéj ochmistrzyni, owdowiała margrabini Santa Cruz, ugięła natychmiast przed nią kolano, oznajmiła jéj, że jéj dłużéj urzędu ochmistrzyni sprawować nie może, i zapytała, czy się ma oddalić. Dla czego odpowiedziała królowa, »wszakże jeszcze jesteś moją damą dworu.

— *Konstantynopol 31 Października* —

Dwaj wygnańcy serbscy, Wucicz i Petroniewicz, podali znowu do porty prośbę o pozwolenie opuszczenia państwa tureckiego i udania się do jednego z krajów europejskich. Powołują się oni przytem na udzielone im, w czasie opuszczania Serbii, zapewnienie porty o zupełnéj ich osobistéj wolności, oraz na przyznanę im prawo wyboru przyszłego miejsca zamieszkania.

Pułkownik Danilewski, nowy rossyjski konsul jlny dla Serbii, wyjedzie jutro do Belgradu razem z panem Simiczem, serbskim ministrem spraw. zagr. Xiążę Alexander Gieorgiewicz zupełnie jest nieczynnym. Na przyszłą wiosnę przybyć tu ma dla złożenia swego hołdu sułtanowi i otrzymania formalnéj inwestytury od Jego wysokości. Przybycie każdego z xiążąt nad Dunajskich do naszéj stolicy, połączone jest zawsze z wielkiemi wydatkami. Listy z Jass donoszą, że i tameczny hospodar (Mołdawski) odwidzić zamyśla Konstantynopol na przyszłą wiosnę.

W zeszłym tygodniu otrzymali nareszcie p. Stratford Canning i Lecoq, posłowie angielski i pruski, instrukcye od dworów swoich w sprawie ściętego Ormianina, i zaraz zrobili podobny krok do porty jak pan Bourqueney.

Wmiejsce usuniętego Reszyda, pasza Warneński mianowany został paszą Jerozolimskim.

Według wiadomości otrzymanych od Kapudana paszy z dnia 22 b. m. zdaje się, że flota jego nie opuści wcale teraźniejszego stanowiska swego na archipelagu, ponieważ z tamtąd może uważać Grecyę i Egipt, i zarazem popierać pobór rekrutów w Syryi. Jednakże przed kilku dniami musiał kapudan pasza osłabić swoją główną stacyę przez wysłanie znacznéj flotylli do portu Salonichi, ponieważ mu pasza Larissy doniósł, że tak w tym paszaliku, jak i w Monastyrze i całéj Albanii spostrzegać się daje niejakie wzburzenie umysłów pomiędzy rajahami.

Znaczenie Riza paszy u sułtana powiększa się z każdym dniem. Zdaje się, że temu szczęśliwemu polubieńcowi udało się odosobnić zupełnie swego władcę, Żaden minister, żaden dygnitarz nie może być przypuszczonym do sułtana, bez oddzielnego pozwolenia tego dumnego marszałka dworu, który, jak sądzą, skojarzył się ze starym Chosrewem-Paszą. Ministrowie drżą o swoje wydziały; i od kilku dni oczekują nowéj zmiany w najwyższych urzędach. To mniemanie utwierdzone zostało przez postępek samego sułtana, który w wielki dzień bejramu, bez żadnego powodu, kazał wszystkim dygnitarzom dać sobie przyrzeczenie, że zaniechają wszelkiéj dotychczasowéj nienawiści do starego Chosrewa i widzić w nim będą tylko dawnego wiernego sługę rządowego.

Wyznaczona tu będzie kommissya, która wspólnie z dwoma lub trzema kommissarzami austryackiemi przystąpić ma do ostatecznego oznaczenia niektórych wątpliwych linij granicznych miedzy Turcyą i Austryą.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 3 do dnia 4 Grudnia.

Szymakowski Józef ob., Janiszewski Eliasz ob., Baczkowski Jan, Chyliński Stanisław, Załawski Julian, Cywiński Zygmunt ob., Kuczewski Teofil ob., Mieroszewski Jacek ob.; Sreniawski Stanisław ob., Malinowski Michał, Wiktor Karol ob., Kubiczek Jakób, ob., Miernicki Stefan, Fleszyński Mikołaj ob., z Polski; — Lewinska Wincencya ob., Ciechanowski Paweł, z Galicyi; Bogenhardt Ernest, z Pruss.